

Káderlap az ötvenes évekből ^[1]

„Párthoz, Szovjetunióhoz való viszonya: 1945-46-ig a Kisgazdapárt tagja volt, 1948-tól 1951-ig MKP. Ekkor került felülvizsgálatra. Felülvizsgálatnál a pártból ki lett zárva, mint Horthysta tiszt. Az akkori megnyilvánulásai nem voltak méltók egy kommunistához. Azóta asszimilálódott, igyekszik politikailag helyes irányba haladni, megbízhatóságát azonban kétségbe vonjuk. Társadalmi munkát, szakszervezeti vonalon végez. Javaslat: Jelenlegi munkahelyén továbbra is meghagyni javasoljuk, közelebbi perspektíva vele kapcsolatban nincs.”

Bevezetés

Az alább közölt dokumentumok a TÜKER (Tüzelőanyagkereskedelmi Vállalat) személyzeti osztályának anyagai, amelyeket az 1956-os forradalom során kiosztottak az érintett dolgozóknak. Érdekességét az adja, hogy akit jellemeznek benne, nem volt munkakádér, sőt többé-kevésbé osztályidegennek számított. Mint a dokumentumok is jelzik, egyetemi, ráadásul jogi végzettsége volt, ami korszakunkban nem számított túlságosan pozitívnak.

A káderanyag a dolgozók személyi anyagait tartalmazta, az összes adatot, ami a munkakörével összefüggött. 1956 után ez már csupán az önéletrajza, kinevezésekre, kitüntetésekre, illetve a fizetésemelésekre korlátozódott, 1956 előtt azonban szinte titkosszolgálati módszerekkel felvett információgyűjtéssel egészült ki, amely igyekezett feltárni az érintett dolgozó múltját is. Vagyis a munkahely vezetői, párt és tömegszervezeti jellemzésekben túlmenően felkeresték az érintett dolgozókat korábban ismerő személyeket - esetünkben volt katonatársakat, illetve jellemzést kértek a házastársról is annak munkahelyétől.

Ki is volt a káderlapokon többszörösen is jellemzett ember? 1920-ban született Pesterzsébeten, majd a helyben végzett iskolák után - végigdolgozva az egyetemi éveket - 1942-ben diplomát szerzett a Pécsi Erzsébet Tudományegyetemen. A diploma átvétele után néhány nappal bevonult az I. felderítő zászlóaljhoz, s - az akkori előírásoknak, illetve iskolai végzettségének megfelelően - hadapródiskolát kellett végeznie. Ezt követően karpaszományos örmesterként kiképző szolgálatot látott el, ami a háborús viszonyokat, a Horthy-hadseregben uralkodó szokásokat, továbbá azt, hogy a felderítés mindig a legkeményebb ágazathoz tartozott, igen megerőltetőnek számított. Mint jó katona - megkövetelte fegyelmet, a szolgálati szabályzat előírásait.

Más kérdés, hogy az ötvenes években ennek ideológiát teremtettek a gonosz, horthysta katonatiszt bélyeggel. Ezzel együtt nem éreztelen rámutatni arra, hogy akkor is voltak olyanok, akik kiálltak mellette. Talán az eltérő vélemények miatt is érdekes ez a forráscsoport. Mire harcba került, a front már Magyarországon volt, s 1944. decemberi sérülése után nem is tért vissza alakulatához, úgy is lehetne mondani, hogy dezertált, s így elkerülte a hadifogságot.

A háború után igazolták, régi munkahelyére, a Hangya szövetkezethez, majd a Magyar Országos Szövetkezeti Központozóhoz került. Az államosítást követően a megalakuló TÜKER-hez helyezték, ahol 1972-ig dolgozott.

1945-ban rövid időre belépett a Kisgazdapártba, majd 1948-ban a Magyar Kommunista Pártba. 1949-ben az ún. tagrevízió alkalmával mint horthysta katonatisztet kizárták a Magyar Dolgozók Pártjából. Ezt követően egész életében pártönkívüli maradt.

Életének további folyása sem tanulság nélküli. 1956-ban a vállalat munkástanácsának elnöke lett, s a börtöntől az mentette meg, hogy amikor a vállalat rakodómunkásai le akarták löni a vállalat párttitkárát, megakadályozta azt. Hozzá kell tenni, a párttitkár a forradalom után kiállt mellette, neve a vállalat lehetséges igazgatójaként is felmerült, csak be kellett volna lépnie az MSZMP-be. Erre azonban nem volt hajlandó, így büntetésből kiküldték Csepelre egy kis, egyszemélyes telepre. A büntetésből erényt kovácsolva - kihasználva azt, hogy a kis telep viszonylag nagy önállóságot jelentett - többszörösét kereste addigi jövedelmének. Állandó fuvarost tartott, s nagy tételben árusított tüzelőanyagot. Az anyagi problémák akkor jelentkeztek, amikor a hatvanas évek közepén "rehabilitálták", s tényleges jövedelme korábbi töredékére csökkent. Mivel felesége 1959-ben meghalt, s három, az ötvenes években született gyermeke volt, állandó anyagi nehézségekkel küszködött.

Talán emiatt is váltott 1972-ben az östükeres munkahelyet, s ment át a sokkal jobb lehetőségekkel kecsegtető Kiskereskedők Országos Szövetségéhez. Egészsége azonban addigra annyira megromlott, hogy 1977-ben a második infarktus elvitte.

Dióhéjban ennyi lenne a történet, annyi azonban megállapítható, hogy az alább közölt jellemzések, még ha többször ellenségesek is, egy küszködő, gondolkodó ember képét tükrözik vissza.

A közölt dokumentumválogatás sorrendje megegyezik a lefűzött dossziében található iratok sorrendjével, az eredeti helyesírást meghagytuk, csupán a központozást javítottuk.

Források

A káder munkaközbeni megismerésének írásbeli rögzítése

Dr. Ó.Z.: az Eladási osztályon, mint csoportvezető dolgozik. Életrajzi adatait ellenőriztem és azok a valóságnak megfelelnek. Nős, felesége az Országos Tervhivatal dolgozója. Rendes családi életet él.

Gazdasági munkája: Vállalatunkhoz 1948-ban került a MOSZK-tól, jogfolytonossággal. Gazdasági munkája területén igen sokoldalú, szakmailag képzett. Rá lehet mondani, hogy a munkájában tehetséges, ami abban is megmutatkozik, hogy gazdaságilag és politikai területen helyesen előre látja a feladatok következményét. Kiváló irányító és kezdeményező képessége van, azonban előfordul, hogy bár tudja a helyes irányt, nem azt követi, hanem az osztályvezetőre hagyja a határozatot akkor is, ha tudja, hogy helytelen. Ezzel azt akarja kifejezni, hogy az osztályvezetőnek van joga eldönteni, ő nem szól bele, mintha nem akarná vállalni a következményeket. Szakvonalon állandóan képezi magát és tudását átadja, jelenleg is egy tanfolyamot vezet, ahol minden tudását és előadóképességét adva, igyekszik a munkatársakkal a szakmát megismertetni. Maga részéről szeretne bányamérnök, vagy tüzelőtechnikus szakmát kitanulni, mert véleménye szerint eladási tisztviselő az nem szakma. Munkatársaihoz való viszonya kielégítő, bár sok panasz van ellene, hogy modortalan, különösen a telepi dolgozókkal szemben pökhendien viselkedik. Túl biztos a tudásában és lenézi azokat, akik kevesebbet tudnak, mint ő. Ezért többször kapott kritikát és ideig-óráig változtat is modorán, egyébként a munkájáért kapott kritikát elfogadja és hibáit igyekszik kijavítani.

Vezetőjének véleménye és a vélemények összege: Kiváló szakember, gyors felfogású, pontos. Ha valami nehézség van a munkában, előrelátással tudja a helyes irányt. Magatartásbeli hibáját kell levetköznie.

Párthoz, Szovjetunióhoz való viszonya: 1945-46-ig a Kisgazdapárt tagja volt, 1948-tól 1951-ig MKP. Ekkor került felülvizsgálatra. Felülvizsgálatnál a pártból ki lett zárva, mint Horthysta tiszt. Az akkori megnyilvánulásai nem voltak méltók egy kommunistához. Azóta asszimilálódott, igyekszik politikailag helyes irányba haladni, megbízhatóságát azonban kétségbe vonjuk. Társadalmi munkát, szakszervezeti vonalon végez.

Javaslat: Jelenlegi munkahelyén továbbra is meghagyni javasoljuk, közelebbi perspektíva vele kapcsolatban nincs.

Budapest, 1953. július 23.

TÜKER

K. L.
szem[élyzeti] előadó

TÜKER jellemzése

TÜKER
Személyzeti Osztály
Bizalmas

Országos Terhivatal
Személyzeti Osztálya
Müzes Ferenc elvtársnak

Budapest
1952. december 3.

Válaszolva 1952. november 28-án kelt levelükre, az alábbiakban közöljük Dr Ó. Z. jellemzését
Dr Ó. Z. 1920. VIII. 11-én született Pesterzsébeten. /Apja Z. G., a felszabadulás előtt minisztériumi főosztályvezető volt./ Jogi doktorátusa van. 1945-ben a Kisgazda Pártba lépett be, 1948-ban MKP-ba lépett át. A felülvizsgálatkor kizárták a Pártból, mint Horthysta tisztet.
Az eladási osztályon csoportvezető és az osztályvezetőt is sokszor helyettesíti, mert jó felfogású és könnyen eligazodik kereskedelmi vonalon.
A fizikai dolgozókat sokszor lekezeli, pökhendi magatartású, ez a teleplátogatásoknál nyilvánul meg nála. Utólag kitűnt, hogy a katonaságnál is ezt a stílust tartotta, és ennek következtében népszerűtlen volt.
Gazdasági munkáját jól végzi. Jelenlegi beosztásában a központban jó a dolgozókhöz való viszonya, a telepeken azonban nem.
Középfokú politikai iskolát hallgatott jó eredménnyel. A Tüzép Központ részéről szakmai előadó volt az elmúlt évben, vidéken tartott előadást.
Nős, tudomásunk szerint rendes családi életet él.
Békekölcshöz először 1300-Ft fizetésre 1300-Ft-ot, másodszor 1534-Ft fizetésre 1300-Ft-ot és harmadszor 1534-Ft fizetésre 1500-Ft-ot jegyzett.
1534-Ft-os fizetéséből 35-Ft-ot adott a koreaiak javára.

Eltvársi üdvözlettel

L. L.
igazgató

B. K.
szem[élyzeti] oszt[ály]vez[ető]

Dr. Ó. Z.kartárs jellemzése

TÜKER
Eladási osztály
Budapest, 1953. július 16.

T[í]szelt] Személyzeti osztály

Tárgy: Dr. Ó. Z. kartárs jellemzése.

Z. O.-t 1948. szeptember óta ismerem. Tudomásom szerint a Tüker megalakulása előtt a Hangyánál, majd ennek jogutódjánál a MOSZK-nál teljesített szolgálatot. A Tüker megalakulásakor kormányrendeletre került át, és mint csoportvezető a Faosztályra nyert beosztást. A Szén- és Faosztály összevonása után munkánk szorosan összekapcsolódott, így feladatai tovább bővültek, mert a csúszdák üzemeltetése is az Ó irányítása alá került.

Ez idő alatt, mint igen jó szakképzettségű és határozott magatartású dolgozót ismertem meg. Munkához való viszonya igen jó, mert időt és fáradságot nem kímélve látja el feladatát. Szakmai tudása kiváló, ezirányú tapasztalatait a legszélesebb körben átadja dolgozó társai felé. Jelenleg is a vállalatunknál folyó szakmai tanfolyam szeminárium vezetője.

Munkatársaihoz való viszonya jó, mert úgy a fizikai, mint a szellemi dolgozók szeretik és megbecsülik. Soha nem zárkózott el dolgozó társai elől, bármilyen tekintetben is fordultak hozzá, cselekedeteit minden esetben segíteni akarás jellemezte.

Megfelelő önkritikával rendelkezik, mert minden esetben elfogadja a feléje adott bírálatot és igyekszik hibáján javítani. Egyedüli hibájának tekinthető hirtelen természete, mely néha nem kellő modor használatát eredményezi.

Társadalmi munkából is kiveszi részét, mint szakszervezeti bizalmi. E tekintetben súlypontként kezeli a felajánlások jó megszervezését, figyelemmel kíséri a dolgozótársai munkához való viszonyát és ha szükséges, feltárja a hibákat, nem igyekszik azokat elkendőzni, hogy ezzel esetleges népszerűségét növelje.

W. J.
[osztályvezető]

Dr. Ó. Z.

Nem párttag, illetve a felülvizsgálatnál lett kizárva. A kizárás indoklása, ahogy vissza tudok emlékezni, az volt, hogy a Horthy-hadseregben tiszt volt. De ezt nem állítom egészen biztosan. Mindenesetre annyit tudok, hogy Ó. Z. ma egészen másként viszonylik politikai kérdésekhez, mint pl. a felülvizsgálat előtt. Tudomásom szerint szoc[iál]de[mokrata] párttag volt, és nem igen szívelte a kommunistákat. Akkor is és most is gazdasági munkáját jól végezte, bár érzésem szerint többet is kellene, hogy nyújtson. Ma már különösen sport vonalon végez társadalmi munkát és szakszervezeti 20-as bizalmi, amit Burján elvtárs állítása szerint jól látott el. Feltétlenül asszimilálódott ez alatt a pár év alatt, de nem tartom különösebben megbízhatónak.

1951. IV. 21.

[olvashatatlan aláírás]
[Körpecsét]: Magyar Dolgozók Pártja
V. ker. szervezete

Feljegyzés

TÜKER
Személyzeti osztály

F E L J E G Y Z É S
Dr Ó. Z.-ről.

Jó felfogású, tehetséges, munkáját hozzáértéssel és lelkiismeretességgel végzi. Politikai és gazdasági téren gyakran megmutatkozik nála a helyes előre látás.

A pártból ki lett zárva, bemondása szerint azért, mert Horthy-tisztnak minősítették a felülvizsgálaton. Dacára annak, hogy csak hadapród őrmester volt. Néphadseregünknel rehabilitálták katonai rangját és mint tartalékos szerepel a katona könyvében.

Ó. Z. úgy érzi, hogy mivel nem tagja a pártnak, nem tekintik teljes gazdasági értékűnek vállalatunknál.

Hibája, hogy nem mindig tartja be a kötelező udvariasság elemi szabályait, a beosztott munkatársaival szemben, melyet műveltségénél fogva joggal el lehet várni tőle.

Budapest, 1953. júli[us] 10.

F. Á.
Eladási osz[tály] ügyintéző

INFORMÁCIÓ

Dr. Ó.Z.-ről

Sz. elvtárs: ki jelenleg a Belkereskedelmi Minisztérium személyzeti osztályán dolgozik.

Sz. elvtárs [folyó] hó 22-én behívott a Minisztériumba, magammal vittem Ó. Z. anyagát is, kit fényképről felismert Sz. elvtárs. Az adatok is azt bizonyítják, hogy Ó. Z. az I. felderítő zászlóaljnál teljesített szolgálatot mint karpaszományos zászlós.

Sz. elvtárs elmondja, hogy ő ugyan nem egy szakaszban szolgált Ó. Z.-val, de azt tudja, hogy az egész században aközé a három zászlós közé tartozott, akik a legkegyetlenebbül éltek a Horthy rendszerben megengedett kitolásokkal és kínzásokkal. Ó. Z.-ék abban lelték örömeiket, mikor a bajtársak hason csúszva mentek ebédjükért, vagy pld. mikor látogatási idő volt, a bajtársaknak felső ruhától a bakkancsig kifordított öltözetben fára kellett mászni és még hasonló kitolásokat végeztek velük.

Sz. elvtárs elmondja még, hogy N. J. 56., ki jelenleg a Belügyminisztériumban tartózkodik, szintén felvilágosítást tud adni Ó. Z.-nak a katonai szolgálat alatti viselkedéséről. [Kézírásos betoldás:]Az említett ténykedéseit különösen akkor alkalmazta előszeretettel amikor ügyeletes tiszt beosztásban volt.

1955. III. 7.

Sz. M. s.k.

Budapest, 1952. július 24.

K. K.

N. J. 56 Elvtárs /Belügy- Minisztérium/

Elmondotta, hogy 1943-ban vonult be, Ecserre mentek, a menetelés közben nagy bakkancsa feltörte a lábát. N. J. karp[aszományos] őrm[ester] és dr. Ó. Z. voltak a parancsnokai, és azért mert nem tudott rendesen menni. 50 fekküdjöt csináltattak vele és röhögtek. Dr Ó. Z. többször kijelentette, hogy "az ember az érettségéig kezdődik". J. szadizmussal kezelte a katonákat pl. az egyik katonával cipeltetett egy poggyászt békaüggetésben, ugyanakkor egy bakkancsot kefélt ő szépen lassan - és azt mondotta: "hogy addig kell cipelni a csomagot, míg ő a bakkancsot fényesre nem pucolta." Szovjetuniót gyalázó nótákat kellett énekelni, és mivel ezt nem szerették énekelni a katonák, Ó. Z. fára mászatta őket büntetésből.

Az ő csoportjába tartozott egy gyalogos, K. nevű, aki engedély nélkül kimaradt, és amikor megérkezett a szobában egy sváb ásóval leütötte, utána elvitték a gyengélkedőbe.

Ugyancsak egy vasárnap, amikor látogatók jöttek, Ó. Z. a fára mászatta a katonákat, "föl és le" és a legkegyetlenebbül kibánt velük.

N. J. karp[aszományos] őrm[ester] - társa - valahol Lőrincen a Maszov féle Olajtársaságnál dolgozik.

L. G. sashalmi lakos, ki szintén velük volt /a rendes karpaszományosok közé tartozott/.

N. J. karp[aszományos] őrm[ester] közelebbi lakcímét és tartózkodási helyét nem tudja.

III. 8. N. J. 56 s.k.

Budapest, 1952. augusztus 27.

B. K. szem[élyzeti] o[sztály]v[ezető]

KÖRNYEZETTANULMÁNY

Dr. Ó. Z.

B. E. SZB titkár Csuzda osztályunkon dolgozik. Pártonkívüli. Gazdasági munkáját lelkiismeretesen végzi. Szereti munkakörét. Kezdeményező készség van benne. Szakmailag képezi magát. Jelenleg a Belkereskedelmi Minisztérium közép-káder képző tanfolyamára jár. Társadalmi munkát szakszervezeti vonalon, mint 20-as bizalmi és mint osztályháromszög tagja, jól végzi.

Sport vonalon, mint a férfi kosárlabda szakosztály vezetője működik, és ő maga is aktívan részt vesz a játékban. Jó szervező. Munkatársai, sporttársai szeretik, jó kapcsolata van velük.

Komoly, nem nagyhangú ember.

W. J. osztályvezetője: Ami a gazdasági munkáját illeti, ott elsőrangúan megállja a helyét. Sok lendület van benne. Már sokszor figyelte, hogy van-e nagy igyekezete mögött valami föléle való történet, de meggyőződött róla, hogy nincs. Nem szereti a feltűnőséget, nem veri dobra, hogy ő mennyit dolgozik. Szerény. Társadalmi munkáját is jól végzi.

S. J. volt főosztályvezetője: Gazdasági munkájáról tud mondani csak véleményt. Rendkívül lelkiismeretes, becsületes ember. A munkáját rátermetten végezte. A pártból kizárták, kizárása után is folytatta társadalmi munkáját, szakszervezeti vonalon.

El lehet mondani róla, hogy párthű. Megbízható.

Egyénisége egy kiegyensúlyozott emberre vall. Szereti a sportot, szereti a társadalmi munkáját, szereti gazdasági munkáját. Általában szeretik a munkatársai.

Semmi rosszat nem tud róla mondani.

K. P. volt zászlós bajtársa: Sokáig voltak együtt katonák, de csak olyan tessék-lássék. Igyekeztek kibújni a katonáskodás aktív része alól. Együtt laktak. Kollektív szellemű volt. Alantaisi szerették, mert jó volt hozzájuk.

Cs. Z. honvéd. Közlekedési és Postaügyi Minisztérium főelőadója:

Nagyon rendesen viselkedett velük, mikor együtt szolgálták katonaévüket.

Z. O. karpaszományos volt, de jobban húzott a legénységhez, mint a tisztikarhoz.

Pl. Ó. Z. amennyiben a tisztikarhoz tartozott, értesülve volt egy-egy parancs kiadásáról elég előre, Ó. Z. egy pár megbízható baloldali embert értesített, hogy mire készül a tisztikar, így ők sok esetben úgy tudták irányítani sorsukat, hogy kihúzták magukat a parancs alól.

1951. IV. 20

T. M.

G. I. Bánya és Energiaügyi Minisztérium

Kizárták a pártból. Karrierista, többféle pártnak volt a tagja. Megbízhatatlan embernek ismeri. Ha külsőleg változott is, de belsőleg nem. Értelmes ember. Munkája ellen kifogás nem volt.

Bpest, 1952. II. 7.

K. K.

B. J. s.k.

Véleményezés

Tűzelőanyagkereskedelmi Vállalat
Személyzeti osztálya
/B. elvtársnő részére/

B u d a p e s t

IX. Közraktár u. 32. sz.

Hivatkozással [folyó] hó 8-án - alkalmazottjuk dr. Ó.Z.-val kapcsolatban - történt beszélgetésünkre véleményemet az alábbiakban teszem meg:

Nevezettel 1942. októberében együtt vonultunk be az I. honvéd felderítő zászlóaljhoz. Ez idő óta ismerem Őt. Katonai szolgálati idő alatti magatartását a komoly, egyenes határozottság jellemezte. Bajtársias volt, úgy a vele együtt bevonult katonatársai, mint pedig a később hozzá beosztásra kerülő újoncok is szerették Őt. Azon felvetett kérdésekre, hogy beosztottjait, újoncait fára másztatta, kifordított menetöltözetben sorakoztatta, békaügetést rendelt el, stb. fegyelmező módszereket alkalmazott a következő a megjegyzésem:

A felszabadulás előtti újonc kiképző időszakban a katonai kiképzéshez, illetve a fegyelmezés eszközeihez tartozott a békaügetés, bukfenc teljes menet öltözetben történő ebédelés, fára mászás, stb. Ezekkel a hosszú idő óta szokásos módszerekkel minden kiképző élt, illetve élnie kellett, hogy a szükséges fegyelmet meg tudja tartani, ami abban az időben természetes is volt. Ezek a fegyelmező módszerek azonban nem jelentettek különösebb büntetést senki számára, és nem sértették az egyén személyi érzelmeit. Sajnos voltak kiképzők, akik ezeken a szokásos általános fegyelmezési módszereken túlmenően túlkapaszkodással éltek, dr. Ó. Z. azonban legjobb tudomásom szerint nem tartozott az ilyen kiképzők közé. Tagadhatatlan, hogy ezek a köznyelven forgó úgynevezett "általános kitolások" ill. állóképességet növelő fegyelmezési módszerek nem voltak helyesek és kívánatosak az újoncok számára, de erre az időszakra már a bevonulás előtt mindenki fel volt készülve. Ez alól az újonc kiképzés és annak kedvezőtlen következményei alól egyébként senki nem tudta kihúzni magát, bármilyen jó felkészültségű katona, ill. fegyelmezett, edzett sportember volt az illető.

Arról nem tudok, hogy dr. Ó. Z.-nak valakivel is lett volna személyi ellentéte.

Azaz a mintegy 2 évvel ezelőtt kelt állítólagos véleménnyel - ami nyilvánvalóan akkori véleményem félreértése, vagy annak fogalmazási hiányossága folytán kerülhetett a személyzeti osztály feljegyzései közé - hogy dr. Ó. Z. támogatta volna a baloldali elemeket nem értek egyet, és azt nem tartom egészen helytállóknak. Az igaz, hogy Ó. Z. beosztottjainak érdekeit mint jó parancsnok a legmesszebbmenően védte, különösen az összeomlás előtti időkben, ügyes húzásokkal hadászati feladatok megoldása alól, ezek azonban nem mondhatók kifejezetten baloldali elemek támogatásának. Tudomása volt pl. arról, hogy 1944. év vége felé beosztottjai már hosszabb idő óta civil ruhát hordtak maguknál, illetve katona ruhájuk alatt, ami abban az időben a legsúlyosabban büntetendő katonai cselekmények közé tartozott. Erről a kérdéstről gyakran beszélgettünk vele, annál is inkább, mert nálam, ill. a javítóműhely gépkocsijain is igen sok személyi tulajdont képező bőrönd volt, amelyek mind civil ruhákkal voltak tele.

Fentiek alapján az a véleményem, hogy dr. Ó. Z. katonai szolgálati ideje alatt bajtársiasan viselkedett, és legjobb tudomásom szerint nem voltak olyan cselekedetei, vagy intézkedései, amelyek valakit személyi önérzetében is megsértettek volna. A tárgyilagosság kedvéért azonban szükségesnek tartanám ezzel kapcsolatban még más véleményét is meghallgatni, akik velünk együtt szolgálták katona idejüket. Ezen személyek nevei a következők:

U. L. hajtó, Szefer V. /szül. 1921. lak[ik]: Újpest, Jókai u. 4. sz./

B. J. esztergályos /Landler Jenő V. /MÁV/ Bp. Gorove u. 2./

B. J. postafelügyelő Telefon: 342-548

P. T. hentes Telefon: 269-461

K. Gy. öntő /címe U.L-nál/

Budapest, 1955. március 11.

Cs. Z.
főmérnök
Közlekedési és Postaügyi
Minisztérium

Sz. K. [Ó. Z. felesége] jellemzése

TÜKER

Országos Tervhivatal
Személyzeti osztály vezetőjének
P. J. elvtársnak

Budapest, 1951. április 21.

953/1951. szem. o.

Sz. K. [Z. O. felesége] jellemzése

Politikailag nem képezi magát, Disz vonalon sem volt aktív. Szakvonalon igen jó munkaező volt, és annak idején nem is akartuk kiengedni a vállalattól, de azért ment el, hogy magasabb keresete legyen. Utólag azonban az derült ki, hogy a vőlegénye kívánsága volt, hogy elkerüljön a vállalattól.

dr. H. G. osztályvezetője véleménye: "Pénzügyi osztályon dolgozott, mint gyors és gépíró, elsőrangú volt a munkája, 200 szótagú sebességgel írt percnként. De állandóan képezte magát, mert el akarta érni a 300-as szótagot, hogy bármilyen gyors beszédet le tudjon írni.

Más adminisztratív vonalon is jól végezte munkáját, sokszor előfordult, hogy egy beosztásba ketten dolgoztak, az egyik beteg lett, vagy szabadságra ment, egyedül el tudta végezni kettő munkáját is, olyan gyors volt. Jó felfogású, fiatal, fejlődőképes kartársnő volt.

Disz vonalon végzett társadalmi munkát. Kartársai szerették nem csak az osztályon, hanem az egész vállalatnál. Szókimondó volt, nem rejtette véka alá véleményét. Könnyen sír."

B. I. munkatársa: /vállalati brigád felelős/ "Mellé volt mint aktív beosztva. Munkáját igen ügyesen végezte. Bármit bíztak rá, elvégezte a munkát, brigádnaplót vezetett. Nem kellett soha figyelmeztetni, hogy mit csináljon, tudta önként vállalta kötelességét, és azt el is végezte, jó volt vele együtt dolgozni."

A. J. munkatársa: "Nő vonalon dolgoztak együtt. Mikor 1949-ben a Nemzetközi Nőnap volt, márc[us] 8-án, őt vitték mindig el a beszédeket leírni. Amit pontosan végzett, gyorsan tette át gépbe és adta át a beszédek tartalmát.

Gyors munkaező. Többször indult versenyben, amit meg is nyert."

ÖNÉLETRAJZ

Pesterzsébeten születtem 1920. augusztus 11-én. Édesapám kiscipésznek volt a negyedik gyermeke, előbb kereskedősegéd, később pedig kereskedelmi alkalmazott volt. Iskoláimat szülővárosomban végeztem. Elemi iskola elvégzése után az erzsébeti reálgimnáziumba kerültem. Érettségi bizonyítványt ugyanott szereztem, majd beiratkoztam a szegedi Tudományegyetem jog és államtudományi karára. Tovább tanulni csak úgy tudtam, hogy a tanuláshoz szükséges anyagi előfeltételeket magam teremtettem elő. Állást vállaltam ezért 1938-ban a Standard Villamossági gyárban. Raktári segédmunkásnak alkalmaztak, ahol a leltározással kapcsolatos árurendezést végeztem. Ez a munka szezonális jellegű volt és így még az év végén elbocsájtottak. Egyideig állás nélkül voltam, majd a Hangya Szövetkezet kőbányai tárházába kerültem, szintén mint raktári segédmunkás. Későbbiek folyamán gyakornoknak minősítettek át. Protekcióm nem lévén egy évig a legnehezebb fizikai munkát végeztem, vagonot raktam, hordót tisztítottam, festéket mértem, stb. 1940. szeptemberében a központba helyeztek és tisztviselőnek minősítettek át havi 80 P-s díjazásért. Közben 1942. szeptemberében a pécsi Erzsébet tudományegyetemen jó eredménnyel államtudományi diplomát szereztem. Őt napra rá katonai szolgálatra vonultam be az I. feld. zlj.-hoz. Katonai szolgálatot csakis az ország határain belül teljesítettem, 1944. decemberében megsebesültem és az Alkotás utcai kórházba kerültem. Innen szüleim lakására szállítottak. A felszabadító harcokat is itt éltem át. 1945. februárjában, amit a demokratikus honvédség toborzását elolvastam rögtön jelentkeztem az előjáróságban, de katonai szolgálatra nem hívtak be. Fogságban nem voltam. A

néphadsereg tartalékos alhadnagynak minősített és így igazolta rendfokozatomat. A felszabadulás után régi munkahelyemet foglaltam el, majd későbbiekben a M. Orsz. Szövetkezeti Központ létszámába kerültem át. A Tüker-t megalakító 6330/1948 M. E. sz. rendelet értelmében a MOSZK faosztálya államosítás útján a Tükerhez került 1948. június 9-ével. Így kerültem vállalatunkhoz. Egyébként a vállalat megszervezése munkájában tevékenyen részt vettem, sőt a megalakítás gondolata szintén részben tőlem eredt. A megalakulás óta a Tükernél mint csoportvezető dolgozom.

1951. júniusában megnősültem. Feleségem munkásszarmazású, akit szüleivel együtt 1946-ban a benesi Csehszlovákia nemzetiségi politikája következtében magyar nemzetisége miatt, kitelepítettek. Édesapja Sztálinvárosban fizikai munkás, egyik öccse igazgató-tanító, a másik az elmúlt évben végezte középiskoláit és jelenleg egy vidéki üzemnél dolgozik. Feleségem az Országos Tervhivatal tisztviselője és szakszervezeti bizalmiként végez társadalmi munkát.

Katonai szolgálatomat 1944. október 1-én tényleges állományban töltöttem, ezután pedig mint tartalékos h.d.p. örm.-t visszatartottak. Visszamenőleges hatállyal a későbbiek folyamán zászlóssá léptettek elő, azonban önkényes eltávozásomig erről nem tudtam és a rendfokozatot sem viseltem.

Politikával a felszabadulás előtt nem foglalkoztam, teljesen lekötött a nappali munka és az éjszakai tanulás. Beállítottságom demokratikus volt, és a szociális hibákat észrevettem és figyeltem, Leigazolásomat a Nemzeti Bizottság által a szövetkezetekhez kijelölt 1. sz. bizottság végezte, amely o/8/1945/l. sz. alatt igazoltnak minősített.

1945. szeptember végén a politikában kellően nem tájékozott lévén a kisgazdapártba léptem. Azonban felismerve a párt politikai tévútjait, néhány hónap múlva kiléptem. Akkori vállalatom mezőgazdasági irányú volt és munkáspártok alapszervei ott nem működtek. 1948. márciusában még a MOSZK-nál beléptem a MKP sorába, majd később a TÜKER pártszervezetébe igazoltak át. Mint munkaverseny titkár végeztem pártmunkát. 1949-ben a tagrevízió alkalmával az alapszerv azzal az indokolással. Hogy katonatiszt voltam a párttagok sorából kizárt, noha ez a tény nem állott fenn. A kizárást magamra nézve sérelmesnek találtam, tárgyi tévedések miatt, de fellebbezésemet az akkori pártvezetőség nem fogadta el.

Jelenleg mint szakszervezeti bizalmi végzek társadalmi munkát, azonkívül tagja vagyok a Szab[adság] Harcos Szövetségnek és sportvonalon is dolgozom. Számtalan szakmai tanfolyamot tartottam különböző vidéki Tüzépeknél és vállalatoknál egyaránt. Jelenleg is a középkáder jellegű áruszakértői tanfolyam szemináriumi vezetője vagyok. Több újítást nyújtottam be, amelyet az újítási bizottság oklevéllel jutalmazott.

Politikai oktatásban 1948. óta részt veszek. Párt alapfokú, párt középfokú iskolán egyszer-egyszer szakszervezeti alapfokú iskolán egyszer, középfokú iskolán pedig kétszer vettem részt. 1951-ben elvégeztem a belkereskedelmi minisztérium öthónapos esti középkáderképző iskoláját.

Szakmai továbbképzést önképzés útján végzem. Számtalan szakmai könyvet olvasok és előadásokra járok. Többször kértem, hogy vállalatunk tanfolyamon esetleg, egyetlenem tegye lehetővé a tovább tanulásomat, erre azonban indokolás nélkül még választ sem kaptam.

Budapest, 1953. július 25.

Dr Ó. Z.

Címkék:

[1956](#) ^[2]

[MKP](#) ^[3]

[Kisgazdapárt](#) ^[4]

[Horthy Miklós](#) ^[5]

[DISZ](#) ^[6]

[MDP](#) ^[7]

[Országos Tervhivatal](#) ^[8]

[Szovjetunió](#) ^[9]

[MSZMP](#) ^[10]

[Magyar Dolgozók Pártja](#) ^[11]

Kiadás: 4. évfolyam (2004) 3. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/kaderlap_az_otvenes_evekbol.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/kaderlap_az_otvenes_evekbol.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/1956>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/mkp>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/kisgazdapart>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/horthy-miklos>

[6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/disz>

[7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/mdp>

[8] <https://www.archivnet.hu/cimkek/orszagos-tervhivatal>

[9] <https://www.archivnet.hu/cimkek/szovjetunio>

[10] <https://www.archivnet.hu/cimkek/mszmp>

[11] <https://www.archivnet.hu/cimkek/magyar-dolgozok-partja>